

Groepsgesprekken feedbackbijeenkomst 21 juni 2018

Indeling groepen en onderwerpen

Groep 1

Gesprek-leider: Jolanda Suijker

Verslag: ...

Theo Roos

Adelbert Ballast

Onderwerp 1: gegeven fragmenten uit de bijgestelde visie

Onderwerp 2: twee van de vragen over hoe versterken we de samenhang

Onderwerp 3: forumonderwerp 1, 2 of 3 naar keuze

Onderwerp 4: forumonderwerp 4 en 5

Groep 2

Gesprek-leider: René van Haaster

Verslag: ...

Henk van den Boomgaard

Peter Lucas

Onderwerp 1: twee van de vragen over hoe versterken we de samenhang

Onderwerp 2: forumonderwerp 1, 2 of 3 naar keuze

Onderwerp 3: forumonderwerp 4 en 5

Onderwerp 4: gegeven fragmenten uit de bijgestelde visie

Groep 3

Gesprek-leider: Peter van de Minkelis

Verslag: ...

Etto Planting

Thomas Oosterkamp

Onderwerp 1: forumonderwerp 1, 2 of 3 naar keuze

Onderwerp 2: forumonderwerp 4 en 5

Onderwerp 3: gegeven fragmenten uit de bijgestelde visie

Onderwerp 4: twee van de vragen over hoe versterken we de samenhang

Groep 4

Gesprek-leider: Jeannet Hommel

Verslag: ...

Peter Nessen

Nico Jongerius

Onderwerp 1: forumonderwerp 4 en 5

Onderwerp 2: gegeven fragmenten uit de bijgestelde visie

Onderwerp 3: twee van de vragen over hoe versterken we de samenhang

Onderwerp 4: forumonderwerp 1, 2 of 3 naar keuze

De commissie visie van de Vecon heeft de volgende forumvragen geformuleerd:

Forumonderwerp 1:

Wat vind je van de analyse van de commissie visie van de Vecon dat het voornaamste obstakel ligt in het feit dat de verschillende vakken een heel andere benaderingswijze hebben?

Forumonderwerp 2:

Vind je de keuze van de commissie visie voor thema's goed of zie je liever een andere benadering?

Welke dan?

Forumonderwerp 3:

Welke thema's zou jij willen voorstellen? Een korte motivatie vinden we erg prettig.

(misschien kunnen we hier ook contexten lezen, dat is voor sommigen vertrouwder)

Forumonderwerp 4:

Welke kernconcepten horen er wat jou betreft bij het leergebied M&M?

Forumonderwerp 5:

Wat zijn in jouw ogen de grote opdrachten van het leergebied M&M, wat moeten de leerlingen in ieder geval aan kennis en vaardigheden opdoen? *(als voorbeeld hierbij twee grote opdrachten uit het leergebied Burgerschap: de waarde(ring) voor de democratie of anders maar gelijk)*

Fragmenten uit de bijgestelde conceptvisie op het leergebied M&M

Het leergebied gaat over de relatie tussen de mens en zijn (maatschappelijke) omgeving, hier en daar – in het verleden, het heden en in de toekomst.

....

Het leergebied M&M kijkt naar de wereld als leefomgeving van de mens en de mens als onderdeel van die wereld. Door vanuit meerdere perspectieven (historisch, economisch, geografisch, filosofisch en maatschappelijk) naar de soms complexe en steeds veranderende wereld om hen heen te kijken, leren leerlingen die wereld te begrijpen. M&M biedt kennis en vaardigheden als handvatten om ontwikkelingen, verschijnselen en vraagstukken niet alleen te begrijpen, maar erover ook een mening te vormen, die te waarderen en te beoordelen.

Door leerlingen te leren nadenken over verleden, heden en toekomst en hun rol daarin (vervolgopleiding, wonen en werken) draagt het leergebied bij aan het doeldomein kwalificatie.

Aanvullend vanuit commissie visie op dit fragment: is er sprake van een vak mens en maatschappij of een leergebied dat wordt bediend door verschillende vakken?

Wat moet de leerling kunnen als hij M&M heeft afgerond?

Uit het tweede tussenproduct van ontwikkelteam M&M (pag. 1 en 2)

Het ontwikkelteam M&M streeft bij de herziening van het huidige curriculum naar meer samenhang tussen vakken en/of doelen (horizontale samenhang) en versterking van de doorgaande leerlijn (verticale samenhang).

Hoe versterken we de samenhang?

Het ontwikkelteam vindt het belangrijk dat leerlingen leren gebruik te maken van de inzichten van de verschillende schoolvakken. Ieder schoolvak (en de achterliggende wetenschappelijke disciplines) heeft instrumenten om de interactie tussen de mens en zijn (maatschappelijke) omgeving te begrijpen. Ieder (vak)perspectief is op zichzelf waardevol maar de complexiteit van onze samenleving wordt pas echt zichtbaar als leerlingen vanuit meerdere perspectieven naar de wereld leren kijken.

1. *Hoe kun je in een beschrijving van het curriculum zorgen dat de verschillende vakdisciplines binnen M&M elkaar merkbaar aanvullen en versterken?*

Wat hiermee samenhangt:

- Leraren verschillen. Leerkrachten in het primair onderwijs zijn in eerste instantie generalisten. Vakdocenten in het voortgezet onderwijs zijn in eerste instantie expert op hun eigen vakgebied.
2. *Hoe kun je in een beschrijving van een curriculum recht doen aan en rekening houden met die verschillen, en tegelijkertijd zorgen dat leerlingen leren om de verschillende vakperspectieven in samenhang te gebruiken?*
 - Het ontwikkelteam vindt het belangrijk dat het curriculum aansluit op de mogelijkheden van de leerling. De verschillen tussen onderwijstypen zijn groot: leerlingen in het (voortgezet) speciaal onderwijs hebben andere mogelijkheden dan leerlingen in het regulier onderwijs.
 3. *Voor alle leergebieden geldt: hoe kun je in een curriculumbeschrijving recht doen aan en rekening houden met die verschillen, en tegelijkertijd ook de gemeenschappelijkheid benoemen?*
 - Binnen de kerndoelen 'Oriëntatie op jezelf en de wereld' in het primair onderwijs is het leergebied M&M verbonden met andere leergebieden: Mens & Natuur, Digitale Geletterdheid en Burgerschap. Ook in het voortgezet onderwijs wordt het leergebied M&M soms in samenhang met andere leergebieden aangeboden (zoals binnen NLT en de Geofuturescholen).
 4. *Hoe kan de samenhang tussen verschillende leergebieden worden versterkt?*
 - Onderwijs moet passend zijn bij het ontwikkelingsniveau van leerlingen. Er komt meer bij kijken om doelen te vertalen, al naar gelang de leeftijd van de leerlingen en het onderwijstype.
 5. *Hoe zorg je dat het M&M curriculum inhoudelijk aansluit bij de interesses en mogelijkheden van de verschillende leeftijdsgroepen? Hoe zorg je dat een curriculum daarin een goede opbouw kent?*
 - Het ontwikkelteam ziet graag een betere aansluiting van het primair naar het voortgezet onderwijs, binnen het voortgezet onderwijs (van onderbouw naar bovenbouw), en van het voortgezet onderwijs naar mbo, hbo en wo. Schoolvakken verschillen in de manier waarop de leerstof wordt opgebouwd.
 6. *Hoe kan in de beschrijving van het nieuwe curriculum de aansluiting tussen verschillende onderwijstypen worden verbeterd? Wat werkt bij het beschrijven van het leerplan beter: een concentrische- of een lineaire opbouw? Hoe voorkomen we 'breukvlakken' tussen de verschillende onderwijstypen? Wanneer is het juist wenselijk om vakspecifieker te worden, en waarom?*

Kort verslag van de bijeenkomst

Er zijn 10 mensen vanuit de Vecon (vanwege het uitvallen van treinen kon één persoon niet komen) en iemand vanuit de begeleiding van het ontwikkelteam M&M.

Nadat Peter van de Minkelis het proces heeft geschetst en Jolanda Suijker is ingegaan op de verschillende manieren waarop vakkenintegratie/samenwerking kan worden georganiseerd gaan we in vier groepen in gesprek. In het uur dat hiervoor staat worden 4 verschillende onderwerpen besproken, per groep in een andere volgorde. Vervolgens wordt de opbrengst van deze gesprekken gedeeld om als basis voor dit verslag en onze input richting het ontwikkelteam te dienen. Ieder groepje heeft een opdrachtvel, een overzicht van de betekenis van de verschillende termen als grote opdrachten en bouwstenen en een A4-tje met de forumvragen, enz. die besproken zullen worden.

Forumonderwerpen 1 t/m 3

Europa, Duurzaamheid, de Stad, Welvaart, Financiële educatie

Contexten: eigen leefomgeving, burger binnen staat & Europa, globalisering, klimaat & migratie, samenleven vanuit diverse identiteiten, kennis & technologie

Concepten: macht en ongelijkheid, maatschappelijke verandering, welvaart & welzijn, mens & bedrijf, taal & identiteit, geloof & wetenschap

Forumonderwerpen 4 en 5

Financiële zelfredzaamheid, Keuzes maken (betekent dat je iets anders niet doet!), Rol overheid vs markt, Speltheorie (is een manier van aanpakken van problemen en ook in andere vakken bruikbaar), Big five ondernemersvaardigheden, Arbeidsmarkt & beroepenveld, Enthousiasmerende werkvormen Ondernemen in de stad/de eigen omgeving, ruilen over de tijd (/keuzes maken), zelfredzaamheid, standplaatsgebondenheid- mening vormen – leerling t.o.v. een onderwerp
Verantwoordelijkheid nemen – in relatie tot de omgeving

Fragmenten uit visie en vraag vanuit de commissie

Raakt economie ondergesneeuwd?

Herkenning in algemene zin. Concrete invulling ontbreekt nog, waardoor te weinig richting wordt ervaren.

Het is van belang dat het een leergebied wordt dat bediend wordt door onderliggende vakken.

Projectmatige aanpak (vakoverstijgend) dichtbij belevingswereld van de leerling. Ruimte voor keuzes op schoolniveau. Projecten + vakken voor deel leerstof.

Pas op voor het breder inzetten van ervaringen die op basis van andere doelstellingen zijn opgedaan. Er moet een onderwijskundige reden zijn voor de aanpak.

Samenhang vanuit concrete artifacten

Buitenwereld erbij betrekken

Dilemma's/vragen

Houd niet alleen rekening met ontwikkelingsniveau's maar ook met de verschillende schooltypen.

Vergeet hierbij hetMBO niet.

Curricula over elkaar heen leggen en aan de slag gaan met de overlap en wat daarbuiten valt.

Goed bij elkaar in de keuken kijken (bijv. VO kijkt bij MBO)

In de reactie van de Vecon een stukje tekst maken over vernieuwend onderwijs (Theo).

Overige opmerkingen:

- Niet alle thema's nationaal vastleggen omdat je energie wegneemt bij scholen die zelf keuzes kunnen maken. Wel vastleggen bij overlap.

- Vakken vragen te schrappen in het curriculum zodat ruimte ontstaat voor scholen om keuzes te maken voor eigen inhoud (regio, onderscheidenheid)
- 70% vastleggen, 30 % ruimte voor scholen is de bedoeling. Onderwerpen benoemen en invulling overlaten aan actualiteit (Peter Lucas).
- Bouwstenen kunnen straks gelinkt zijn aan de geformuleerde grote opdrachten?!
- Steeds blijkt dat termen door elkaar gebruikt worden (thema's, contexten, concepten, grote opdrachten)
- De vraag is: wat willen we bereiken? Voorbeeld: Ondernemen in de stand/platteland/eigenomgeving. Daar zijn aan te koppelen: ruilen over de tijd, zelfredzaamheid, standplaatsgebondenheid (v.d. leerling) en verantwoordelijkheid nemen